

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Petra Průchy a JUDr. Dagmar Nygrínové v právní věci žalobkyně: **Ing. L. M.**, zast. JUDr. Milanem Teleckým, advokátem, se sídlem Revoluční 48, Chomutov, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 5. 6. 2008, č. j. 15 Cad 14/2008 - 13,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovenému zástupci stěžovatelky JUDr. Milanu Teleckému, advokátu, **se přiznává** odměna za zastupování v řízení o kasační stížnosti ve výši 1904 Kč. Odměna mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností brojila žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem (dále jen „krajský soud“) ze dne 5. 6. 2008, č. j. 15 Cad 14/2008 - 13 (dále jen „napadené usnesení“), jímž krajský soud odmítl její žalobu proti rozhodnutí žalované ze dne 10. 1. 2008, č. j. 3406/6313/0201/2007/NPO, ve znění opravného usnesení ze dne 22. 4. 2008, č. j. 3406/6313/0201/2007/OPR/JTU. Tímto rozhodnutím žalovaná zamítla odvolání stěžovatelky proti rozhodnutí Okresní správy sociálního zabezpečení v Chomutově (dále jen „OSSZ v Chomutově“) ze dne 14. 11.

2007, č. j. 26002-100-6311-30157, o neprodloužení podpůrčí doby nemocenského ode dne 6. 9. 2007.

V žalobě ze dne 7. 1. 2008 (*pozn. NSS – založené v souvisejícím spisu 15 Cad 2/2008*) nazvané jako „žaloba na ochranu práv před neoprávněným zásahem orgánu státní správy, s návrhem na nařízení předběžného opatření“ stěžovatelka obsáhle shrnula skutkový stav. Neoprávněný zásah orgánu státní správy spatřuje v jednání MUDr. E. D., lékařky referátu lékařské posudkové služby OSSZ v Chomutově, která podle jejího názoru vytvářela na obvodní praktickou lékařku stěžovatelky nátlak, aby ukončila pracovní neschopnost stěžovatelky trvající od 6. 9. 2006 bez ohledu na nepříznivý pooperační stav stěžovatelky (stav po operaci levého ramene). Stěžovatelka poté požádala na OSSZ v Chomutově o prodloužení podpůrčí doby, které bylo nejprve vyhověno, a to na dobu jednoho měsíce od 6. 9. 2007 do 5. 10. 2007. Stěžovatelka proto požádala OSSZ v Chomutově o další přiznání prodloužení podpůrčí doby. OSSZ v Chomutově rozhodnutím ze dne 14. 11. 2007, č. j. 26002-100-6311-30157, (dále jen „prvoinstanční rozhodnutí“) již podpůrčí dobu neprodloužila s odůvodněním, že stěžovatelka nabyla pracovní schopnost dne 6. 10. 2007. Proti tomuto rozhodnutí stěžovatelka podala odvolání k žalované, ta však podle jejího tvrzení do doby podání žaloby o věci nerozhodla. Stěžovatelka namítla, že prvoinstanční rozhodnutí bylo vydáno na základě nesprávného úředního postupu při posuzování zdravotního stavu posuzované osoby. Závěrem stěžovatelka vyjádřila přesvědčení, že má na nemocenské dávky po dobu trvání pracovní neschopnosti zákonný nárok, neboť podle čl. 30 a 31 Listiny základních práv a svobod má každý právo na ochranu zdraví, a při nezpůsobilosti k práci také na hmotné zabezpečení, tedy i na nemocenské dávky z nemocenského pojištění. V petitu stěžovatelka navrhla, aby soud vydal usnesení, kterým přikáže žalované dále neporušovat právo na ochranu zdraví a na nemocenské dávky hmotného zabezpečení při pracovní neschopnosti, a dále, aby OSSZ v Chomutově uhradila stěžovateli nemocenské dávky hmotného zabezpečení od 6. 10. 2007 po dobu trvání pracovní neschopnosti, v průměrné výši z vyměřovacího základu za předchozí období. Následně, s ohledem na nečinnost žalované, stěžovatelka požádala o vydání rozsudku, který se prvoinstanční rozhodnutí zrušuje a věc se vrací zpět žalované k dalšímu řízení.

Na výzvu soudu stěžovatelka doplnila žalobu ze dne 7. 1. 2008 podáním ze dne 14. 1. 2008, v němž znovu zopakovala skutkové shrnutí případu a přiložila k němu kopii rozhodnutí žalované o odvolání proti prvoinstančnímu rozhodnutí. Namítala, že žalovaná ve věci stěžovatelkou podaného odvolání nerozhodla ve lhůtě 30 dnů ode dne, kdy je podala, a ani neprodloužila lhůtu k vyřízení. Žalovaná zaslala stěžovateli pouze pozvánku ze dne 21. 12. 2007 na osobní jednání v odvolacím řízení, avšak nepozvala zmocněnce stěžovatelky. Dále více méně zopakovala již vznesené námitky proti postupu MUDr. E. D.. Kromě toho vznesla také námitky proti postupu žalované v řízení o odvolání, v němž žalovaná neprojednala podané odvolání v celém rozsahu a ani se nezabývala všemi namítanými skutečnostmi a neposuzovala všechny důkazy nabízené žalobkyní. Proto se stěžovatelka domnívá, že rozhodnutí žalované nemá oporu v zákoně. Závěrem doplnila také žalobní petit rozsudku ve věci, v němž požádala o zrušení rozhodnutí žalované ze dne 10. 1. 2008, č. j. 3406/6313/0201/2007/NPO a zrušení prvoinstančního rozhodnutí OSSZ v Chomutově a vrácení věci „správním orgánu k dalšímu řízení.“ Dále požádala o přiznání náhrady nákladů řízení.

Ze spisu sp. zn. 15 Cad 2/2008 Krajského soudu v Ústí nad Labem Nejvyšší správní soud zjistil, že se dne 5. 3. 2008 na předvolání dostavil k výslechu zmocněnec stěžovatelky F. M.. V protokolu o výslechu, který vlastnoručně podepsal, je uvedeno, že zmocněnec stěžovatelky „*po vysvětlení celé problematiky přezkoumávání správního rozhodnutí bere výslovně zpět žalobu ze dne 7. 1. 2008 doručenou krajskému soudu dne 9. 1. 2008.*“ Dále uvedl, že bere na vědomí, že krajský soud bude projednávat další žalobu ze dne 14. 1. 2008 doručenou krajskému soudu téhož dne, která byla označena jako doplnění žaloby ze dne 7. 1. 2008. Nejedná se o doplnění, ale o podání řádné žaloby směřující proti rozhodnutí odvolacího orgánu, tj. proti ČSSZ, regionálnímu referátu rozhodovací činnosti v Ústí nad Labem. Současně zmocněnec prohlásil, že v této žalobě je nadále bezpředmětné, aby bylo vydáno předběžné opatření, které v této věci bylo rovněž navrženo. Vzal na vědomí, že krajský soud bude přezkoumávat pouze rozhodnutí žalované ze dne 10. 1. 2008 včetně prvoinstančního rozhodnutí OSSZ v Chomutově. Dále uvedl, že důvody obsažené ve druhé žalobě (tj. ze dne 14. 1. 2008) jsou dostatečné a je z nich patrné, v čem došlo k pochybení správního orgánu.

Usnesením ze dne 6. 3. 2008, č. j. 15 Cad 2/2008 – 12, krajský soud zastavil řízení o žalobě proti prvoinstančnímu rozhodnutí OSSZ v Chomutově a zároveň o vydání předběžného opatření v dané věci z důvodu zpětvzetí.

Zároveň krajský soud vydal usnesení ze dne 6. 3. 2008, č. j. 15 Cad 2/2008 – 29, jímž žalobu ze dne 14. 1. 2008 podanou stěžovatelkou proti rozhodnutí žalované ČSSZ v Ústí nad Labem ze dne 10. 1. 2008, č.j. 3406/6313/0201/NPO vyloučil k samostatnému projednání v řízení vedeném pod sp. zn. 15 Cad 14/2008.

Napadeným **usnesením** krajský soud žalobu odmítl a žádnému z účastníků nepřiznal náhradu nákladů řízení. V odůvodnění stručně shrnul obsah žaloby a vyjádření žalovaného. Krajský soud poukázal na ustanovení § 65 odst. 1 s. ř. s. a vyložil pojem „rozhodnutí“ ve smyslu tohoto ustanovení s. ř. s. Konstatoval, že v dané věci rozhodovala žalovaná o odvolání žalobkyně proti rozhodnutí OSSZ v Chomutově o prodloužení poskytování nemocenského pojištění po uplynutí podpůrní doby. Nemocenské pojištění může být poskytováno i po uplynutí podpůrní doby, jestliže je možné na základě vyjádření příslušného orgánu očekávat, že zaměstnanec v krátké době nabude pracovní schopnosti. Krajský soud uvedl, že je zcela nepochybné, že v dané věci se jednalo o rozhodnutí o dobrovolných dávkách nemocenského pojištění, které bylo podle ustanovení § 78 odst. 2 písm. b) zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení (dále jen „zákon č. 582/1991 Sb.“), od 1. 1. 2003 vyloučeno ze soudního přezkumu a je vyloučeno i podle ustanovení § 158 písm. a) zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů. Na základě uvedených skutečností krajský soud dospěl k závěru, že žalobkyně se žalobou domáhala přezkoumání rozhodnutí správního orgánu, jehož přezkum vylučuje již od 1. 1. 2003 zákon č. 582/1991 Sb. a od 1. 1. 2007 též zákon č. 187/2006 Sb. V předmětné věci se tedy jedná o žalobu, která je nepřípustná podle ustanovení § 68 písm. e) s. ř. s., podle něhož je žaloba nepřípustná také tehdy, domáhá-li se žalobce přezkoumání rozhodnutí, které je z přezkoumání podle tohoto nebo zvláštního zákona vyloučeno. Z uvedených důvodů krajský soud žalobu podle ustanovení § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 68 písm. e) a § 70 písm. f) s. ř. s. jako nepřípustnou odmítl.

V **kasační stížnosti** proti napadenému usnesení stěžovatelka namítla, že na výzvu soudu opravila své podání ze dne 7. 1. 2008 s tím, že žaloba se týká jak zahájení řízení podle § 82 s. ř. s. na ochranu před nezákonným zásahem, pokynem a donucením správního orgánu (tj. konkrétně jednáním pracovnice referátu LPS OSSZ v Chomutově MUDr. E. D. mimoúřední cestou), tak i zahájení řízení podle § 65 s. ř. s. o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu, tedy proti rozhodnutí žalované i OSSZ v Chomutově. Stěžovatelka při jednání před soudem dne 5. 3. 2008 sice vzala zpět návrh na předběžné opatření, žalobu na ochranu práv před neoprávněným zásahem orgánu státní správy však zpět nevzala. Stěžovatelka namítla, že krajský soud v odůvodnění svého rozhodnutí neuvedl žádné závěry z navrhovaných důkazů k žalobě na ochranu práv před neoprávněným zásahem orgánu státní správy, která ze soudního přezkumu není vyloučena.

Kasační stížnost doplnil ve stanovené lhůtě soudem ustanovený advokát. Jeho prostřednictvím stěžovatelka navrhla zrušení napadeného usnesení z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b), d) a e) s. ř. s. Svůj návrh odůvodnila tím, že žalovaná jí bránila od počátku až do skončení pracovní neschopnosti v právu na odborné lékařské ošetření a péči. Po skončení podpůrní doby žalovaná odmítala stěžovatelce podpůrní dobu dále prodloužit, ačkoliv stěžovatelka byla nucena prodělat ještě dvě další operace ramene. Stěžovatelka se domnívá, že žalovaná v době mezi operacemi neměla bez lékařského posudku žádné právo bez odborného vyšetření vyvíjet nátlak na obvodního lékaře, aby žalobkyni ukončil pracovní neschopnost. Stěžovatelka se domnívá, že má právo na dávky nemocenského pojištění, případně po skončení zákonné podpůrní doby má právo i na hmotné zabezpečení při nezpůsobilosti k práci. Dále stěžovatelka argumentovala procesními vadami, kterými měl podle jejího názoru být zatížen postup OSSZ v Chomutově. Přestože stěžovatelka doložila propouštěcí zprávu z Fakultní nemocnice v Motole, kde jí byla provedena operace levého ramene, OSSZ neprovedla autoremeduru svého rozhodnutí. Další procesní vadu spatřovala stěžovatelka v tom, že žalovaná doručila výzvu k jednání jí osobně, aniž by ji doručila jejímu zmocněnci F. M.. Následkem toho žalovaná vydala v nepřítomnosti zmocněnce stěžovatelky rozhodnutí o věci, čímž stěžovatelce odňala právo nechat se v řízení zastoupit. Stěžejní námitkou stěžovatelky je argument, že krajský soud se v řízení vůbec nezabýval otázkou neoprávněného zásahu státního orgánu do práv stěžovatelky a ani nezákonným postupem OSSZ a později žalované. Stěžovatelka zdůraznila, že mělo být rozhodováno s ohledem na rozsah obsahu jejího podání, který byl vždy zcela zásadní a směřoval proti nezákonnému zasahování do práv státními orgány a jejich nesprávnému postupu, který vždy vedl k protiprávnímu ukončení pracovní neschopnosti a výplaty dávek stěžovatelce. Krajský soud žalobkyni ani nezaslal vyjádření žalované k žalobě a ani se v řízení nezabýval rozsahem žalobního návrhu na ochranu jejích práv před neoprávněným postupem tohoto orgánu, ač žalobkyně zmiňovala právě otázku nezákonného zásahu státních orgánů do práv na zdravotní péči. Krajský soud však žalobu odmítl, aniž by v odůvodnění uvedl, proč se otázkou v řízení nezabýval. Z uvedených důvodů požaduje zrušení napadeného rozsudku a vrácení věci krajskému soudu k dalšímu řízení.

Žalovaná podala ke kasační stížnosti své **vyjádření**, v němž uvedla, že považuje podanou žalobu za nepřípustnou, neboť podle § 78 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, v platném znění, jsou ze soudního přezkumu vyloučena

rozhodnutí o dobrovolných dávkách nemocenského pojištění. Prodloužení výplaty nemocenského po vyčerpání zákonné podpůrčí doby bezesporu mezi dobrovolné dávky patří. Napadené rozhodnutí OSSZ v Chomutově i rozhodnutí žalované se opíralo o vyjádření příslušných orgánů lékařské posudkové služby. K námitce nezákonného zásahu správního orgánu žalovaná zastává názor, že ona i OSSZ v Chomutově postupovaly zcela v intencích správního řádu a v rozsahu stanoveném zákonem o č. 582/1991 Sb. Odkázala přitom na § 15 zákona o nemocenském pojištění zaměstnanců a také na §§ 34, 35 vyhlášky č. 143/1965 Sb., o poskytování peněžitých dávek v nemocenském pojištění. Ve správním řízení nebyla stěžovatelka podle názoru žalované nijak poškozena, jelikož na prodloužení výplaty nemocenských dávek nad rámec zákonného ustanovení není právní nárok. Jak ze správního spisu vyplývá, žalobkyně pobírala nemocenskou po celou podpůrčí dobu. Proto navrhla zamítnout kasační stížnost jako nedůvodnou.

Ze správního spisu Nejvyšší správní soud zjistil následující skutečnosti.

OSSZ v Chomutově rozhodnutím č. j. 26002-100-6311-25139-07/LEC/PD/65, ze dne 3. 10. 2007, byla stěžovatelce prodloužena podpůrčí doba od 6. 9. 2007 do 5. 10. 2007.

Dle záznamu o jednání OSSZ v Chomutově ze dne 6. 11. 2007 vyplývá, že posudková lékařka MUDr. E. D. nedoporučila prodloužení nemocenských dávek. Stěžovatelka byla uschopněna ke dni 6. 10. 2007.

OSSZ v Chomutově rozhodla v prvoinstančním rozhodnutí o tom, že 14. 11. 2007 (vypraveno dne 15. 11. 2007) o tom, že nemocenské se za období od 6. 10. 2007 stěžovatelce neposkytne.

Žalovaná rozhodla o odvolání stěžovatelky rozhodnutím ze dne 10. 1. 2008, č. j. 3406/6313/0201/2007 NPO, ve znění opravného usnesení ze dne 22. 4. 2008, č. j. 3406/6313/0201/2007/OPR/JTU, jímž je zamítla a napadené prvoinstanční rozhodnutí potvrdila. V odůvodnění poukázala na to, že požádala o přezkoumání zdravotního stavu stěžovatelky lékaře ČSSZ, úseku lékařské posudkové služby. Ten za účasti stěžovatelky dospěl k závěru, že zdravotní stav jmenované byl stabilizován a dovoľoval možnost pracovního zařazení administrativního charakteru. Proto nebyly splněny podmínky pro prodloužení výplaty nemocenského ve smyslu ustanovení § 15 odst. 5 zákona č. 54/1956 Sb., o nemocenském pojištění zaměstnanců, ve znění pozdějších předpisů, a § 35 vyhlášky č. 143/1965 Sb.

Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal formální náležitosti kasační stížnosti, přičemž zjistil, že je podána osobou oprávněnou a je proti napadenému usnesení přípustná za podmínek ustanovení § 102 a § 104 s. ř. s.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení krajského soudu i řízení, jež jeho vydání předcházelo, v souladu s § 109 odst. 2 a 3 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), neshledal přitom vady, k nimž by musel podle § 109 odst. 3 s. ř. s. přihlídnout z úřední povinnosti; vázán rozsahem a důvody, které stěžovatelka uplatnila ve své kasační stížnosti, dospěl k závěru, že **kasační stížnost není důvodná.**

Stěžovatelka v kasační stížnosti uvedla, že brojí proti napadenému usnesení krajského soudu z důvodů vymezených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b), d) a e) s. ř. s. Nejvyšší správní soud k tomu ovšem připomíná, že jediným relevantním kasačním důvodem v situaci, kdy je žaloba odmítnuta, je důvod uvedený v ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., tedy nezákonnost napadeného usnesení, jímž krajský soud žalobu odmítl. Nejvyšší správní soud proto pouze posuzoval, zda krajský soud postupoval správně, když žalobu stěžovatelky ze dne 14. 1. 2008 odmítl.

Konkrétně stěžovatelka namítala, že prostřednictvím svého zmocněnce F. M. při jednání před soudem dne 5. 3. 2008 sice vzala zpět návrh na předběžné opatření, žalobu na ochranu práv před neoprávněným zásahem orgánu státní správy však zpět nevzala. Napadené usnesení je tedy podle jejího názoru nezákonné, jelikož krajský soud v odůvodnění svého rozhodnutí neuvedl žádné závěry z navrhovaných důkazů k žalobě na ochranu práv před neoprávněným zásahem orgánu státní správy, která ze soudního přezkumu není vyloučena.

Nejvyšší správní soud konstatuje, že pro hodnocení věci je klíčové vyjasnit obsah žalobních podání stěžovatelky ze dne 7. 1. 2008 a 14. 1. 2008, jakož i smysl a dosah zpětvzetí žaloby ze dne 5. 3. 2008. První žaloba ze dne 7. 1. 2008 obsahovala kromě návrhu na vydání předběžného opatření a dalších zejména skutkových námitek jak návrh na ochranu před nezákonným zásahem, kterého se měla vůči stěžovateli dopustit OSSZ v Chomutově prostřednictvím posudkové lékařky MUDr. E. D., tak i návrh na zrušení napadeného prvoinstančního rozhodnutí. Stěžovatelka logicky nenapadla a ani nemohla napadnout touto žalobou rozhodnutí žalované, neboť to bylo vydáno až 10. 1. 2008, a proto argumentovala pouze nečinností žalované a porušením pravidel pro vydání rozhodnutí ve správním řízení. Druhé žalobní podání stěžovatelky ze dne 14. 1. 2008 již reagovalo na vydané rozhodnutí žalované v odvolacím řízení. Ačkoliv dle svého názvu toto žalobní podání nasvědčovalo výkladu, že se jedná o „doplnění žaloby proti nezákonnému zásahu“, objevil se v něm znovu žalobní petit navrhuující zrušení rozhodnutí, ovšem tentokrát rozhodnutí žalované, nikoliv prvoinstanční rozhodnutí OSSZ v Chomutově. Z těchto zjištění vyplývá, že obě žalobní podání obsahovala více druhů námitek směřujících jak proti nezákonnému zásahu, tak ke zrušení rozhodnutí, a dokonce některé námitky bylo možno vyložit jako námitky nečinnostního charakteru.

V situaci, kdy ze žalobního podání není zřejmé, čeho konkrétně se žalobce domáhá, je povinností soudu vyzvat žalobce k doplnění a konkretizaci návrhu podle ustanovení § 37 odst. 5 s. ř. s. Krajský soud tak učinil, přičemž stěžovatelka doplnila své žalobní podání o již vyložené doplnění ze dne 7. 1. 2008. Jelikož ani toto podání nepřineslo úplné vyjasnění obsahu stěžovatelčiny žaloby, předvolal krajský soud stěžovatelčinu zmocněnce F. M., aby dosáhl objasnění předmětu řízení. Z dikce jím vlastnoručně podepsaného protokolu vyplývá, že ho krajský soud poučil o procesní úpravě žaloby proti rozhodnutí správního orgánu a žaloby proti nezákonnému zásahu. Stěžovatelka prostřednictvím svého zmocněnce vzala výslovně zpět žalobu ze dne 7. 1. 2008, s tím, že v řízení bude dále pokračováno pouze o doplnění žaloby ze dne 14. 1. 2008, které krajský soud nadále vykládal jako samostatnou žalobu proti rozhodnutí žalované. Projev vůle stěžovatelky učiněný jejím zmocněncem je z protokolu o výsledku jednoznačně patrný a nepřipouští

žádné pochybnosti o tom, že stěžovatelka realizovala své dispoziční oprávnění k předmětu řízení a vyjasnila své žalobní podání v tom směru, že požaduje zrušení rozhodnutí žalované ČSSZ jako odvolacího orgánu. Tento postup krajského soudu byl správný, neboť krajský soud by ani tak nemohl přezkoumat prvoinstanční rozhodnutí OSSZ v Chomutově samo o sobě za situace, kdy byl proti němu přípustný opravný prostředek ve správním řízení, stěžovatelka ho využila a bylo o něm odvolacím orgánem rozhodnuto, neboť by nebyla splněna podmínka vyčerpání opravných prostředků (§ 68 písm. a) s. ř. s.). Nejvyšší správní soud tedy konstatuje, že nepřisvědčil námitce stěžovatelky, že nevzala zpět žalobu proti nezákonnému zásahu správního orgánu, neboť toto tvrzení je ve zjevném rozporu s protokolem o výsledku zmocnění stěžovatelky ze dne 5. 3. 2008, kde je výslovně uvedeno, že zmocněnec vzal na vědomí, že se v případě doplnění žaloby ze dne 14. 1. 2008 jedná o podání řádné žaloby směřující proti rozhodnutí odvolacího orgánu, tj. proti ČSSZ v Ústí n. Labem, a že soud bude přezkoumávat pouze rozhodnutí žalované včetně prvoinstančního rozhodnutí OSSZ v Chomutově.

K samotnému odmítnutí žaloby ze dne 14. 1. 2008 napadeným usnesením Nejvyšší správní soud uvádí následující. Podle ustanovení § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. platí, že *„nestanoví-li tento zákon jinak, soud usnesením odmítne návrh, jestliže návrh je podle tohoto zákona nepřípustný.“* V řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu je nepřípustnost upravena zvláštními pravidly obsaženými v § 68 s. ř. s. Podle ustanovení § 68 písm. e) s. ř. s. je žaloba nepřípustná také tehdy, domáhá-li se přezkoumání rozhodnutí, které je z přezkoumání podle tohoto nebo zvláštního zákona vyloučeno. Zákon č. 582/1991 Sb. ve znění s účinností do 31. 12. 2008 upravoval výjimky ze soudního přezkumu rozhodnutí orgánů nemocenského pojištění tak, že v ustanovení § 78 odst. 2 uváděl, že ze soudního přezkumu jsou vyloučena rozhodnutí jednak o ukončení dočasné pracovní neschopnosti; kde soud přezkoumá takové rozhodnutí jen při rozhodování o žalobě proti rozhodnutí o odnětí dávky nemocenského pojištění, a jednak o dobrovolných dávkách nemocenského pojištění. Nejvyšší správní soud již dříve ve své judikatuře dospěl k právnímu názoru, že rozhodnutí okresní správy sociálního zabezpečení o poskytování nemocenského i po uplynutí podpůrné doby podle ustanovení § 15 odst. 5 zákona č. 54/1956 Sb., o nemocenském pojištění zaměstnanců, ve znění účinném do 31. 12. 2008, je situací předvídanou v ustanovení § 6 odst. 4 písm. a) bod 6. zákona č. 582/1991 Sb., tj. jedná se o rozhodování o dobrovolných dávkách nemocenského pojištění. Nejvyšší správní soud se k této otázce konkrétně vyjádřil v rozsudku ze dne 26. 4. 2006, č. j. 3 Ads 97/2005 – 122, (přístupný na www.nssoud.cz) tak, že dávky nemocenského, které mohou být poskytovány podle § 15 odst. 5 zákona č. 54/1956 Sb., jsou dávkami dobrovolnými ve smyslu § 78 odst. 2 písm. b) zákona č. 582/1991 Sb. a rozhodnutí o nich je vyloučeno ze soudního přezkumu. Obdobný právní názor zaujal i v rozsudku ze dne 24. 2. 2006, č. j. 4 Ads 68/2005 – 36, kde uvedl, že *„v dané věci se tedy jedná o nepřípustnost žaloby podle ustanovení § 68 písm. e) s. ř. s., podle něhož je žaloba nepřípustná také tehdy, domáhá-li se přezkoumání rozhodnutí, které je z přezkoumání podle zvláštního zákona vyloučeno.“* ... Dále poukázal na ústavněprávní rozměr problému výluk ze soudního přezkumu a konstatoval, že *„odepření soudní ochrany ve věcech přezkumu rozhodnutí orgánů veřejné správy je možné v případě, že tak stanoví zákon. Není to však možné v případě, že se jedná o rozhodnutí, která se týkají základních práv a svobod podle Listiny základních práv a svobod, Ústavy ČR a mezinárodních smluv podle čl. 10 Ústavy ČR. Ustanovením čl. 30 Listiny základních práv a svobod, podle jehož odstavce 1 mají občané právo na přiměřené zabezpečení ve stáří*

a při nezpůsobilosti k práci, jakož i při ztrátě živitele, je zařazeno mezi hospodářská, sociální a kulturní práva, a proto je nutno je vykládat v návaznosti na čl. 41 odst. 1 Listiny. Z tohoto ustanovení pak vyplývá, že také práv uvedených v tomto ustanovení Listiny se lze domáhat pouze v mezích zákonů, které toto ustanovení provádějí.“

Nejvyšší správní soud dospěl plně v intencích citovaných právních norem a předchozí judikatury v posuzované věci k závěru, že krajský soud postupoval správně, pokud odmítl žalobu ze dne 14. 1. 2008, neboť z protokolu o výsledku ze dne 5. 3. 2008 je zřejmé, že se jednalo o žalobu proti rozhodnutí žalované o odvolání proti prvoinstančnímu rozhodnutí OSSZ v Chomutově ve věci neposkytnutí nemocenského po uplynutí podpůrné doby ode dne 6. 9. 2007. Toto rozhodnutí bylo vyloučeno ustanovením § 78 odst. 2 písm. b) zákona č. 582/1991 Sb. ze soudního přezkumu a krajský soud tak nebyl oprávněn zabývat se jím meritorně. V takovém případě byla žaloba ze dne 14. 1. 2008 v souladu s ustanovením § 46 odst. 1 písm. d) nepřipustná a krajský soud ji musel odmítnout.

Na okraj věci považuje Nejvyšší správní soud za účelné podotknout, že námitky stěžovatelky, jimiž se dovolává soudního přezkumu v režimu žaloby proti nezákonnému zásahu podle ustanovení § 82 a násl. s. ř. s., nemají racionální podklad. Tato forma soudní ochrany proti činnosti správních orgánů je totiž zaměřena na situace, v nichž není napadeným úkonem správního orgánu rozhodnutí ve smyslu ustanovení § 65 odst. 1 s. ř. s. Judikatura se pokusila vymezit pojem zásahu i negativně, když konstatovala, že za zásah nelze považovat jednotlivé úkony ve správním řízení, které směřují k vydání rozhodnutí ve věci (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 7. 2006, č. j. 8 Aps 2/2006 - 95, přístupný na www.nssoud.cz). Žaloba proti nezákonnému zásahu je ze zákona nepřipustná, lze-li se ochrany domáhat jinými právními prostředky nebo domáhá-li se žalobce pouze určení, že zásah byl nezákonný. Z toho vyplývá, že tato forma soudní ochrany je vůči ochraně poskytované v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu podpůrná (subsidiární). V posuzované věci není sporu o tom, že bylo vydáno rozhodnutí podle § 6 odst. 4 písm. a) bod 6. zákona č. 582/1991 Sb., které naplňuje znaky pojmu rozhodnutí podle § 65 odst. 1 s. ř. s., a proto se per definitionem nemůže zároveň jednat o zásah. Skutečnost, že rozhodnutí žalované je vyloučeno ze soudního přezkumu, nemůže na tomto závěru nic změnit. Žalobou na zásah navíc není možné dosáhnout ničeho jiného, než zákazu tohoto zásahu a obnovení stavu před zásahem (§ 87 odst. 2 s. ř. s.). Z toho vyplývá, že v takovém řízení nelze dosáhnout ani autoritativního přiznání nemocenského, ani změny či zrušení rozhodnutí žalované či prvostupňového orgánu. Krajský soud proto postupoval v souladu se zákonem i zásadou procesní efektivity, když posoudil na základě provedeného dokazování výsledkem zmocněnce stěžovatelky žalobu ze dne 14. 1. 2008 jako žalobu proti rozhodnutí žalované.

Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji jako takovou zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1, 2 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka neměla ve věci úspěch, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení, které mu vznikly. Žalovanému správnímu orgánu,

který by jinak měl právo na náhradu nákladů řízení, nelze náhradu nákladů řízení v souladu s ustanovením § 60 odst. 2 s. ř. s. přiznat.

Odměna ustanoveného zástupce stěžovatelky, advokáta JUDr. Milana Teleckého, byla stanovena za dva úkony právní služby po 500 Kč za každý úkon [první porada s klientkou včetně převzetí a přípravy zastoupení a podání doplnění kasační stížnosti ze dne 16. 6. 2008 podle ustanovení § 11 odst. 1 písm. b) a d) vyhl. č. 177/1996 Sb. ve znění pozdějších předpisů ve spojení s ustanovením § 9 odst. 2 téže vyhlášky, celkem tedy 1 000 Kč], a náhrada hotových výdajů podle § 13 odst. 3 téže vyhlášky po 300 Kč za úkon, celkem tedy 1600 Kč. Nejvyšší správní soud zvýšil vypočtenou odměnu o částku daně z přidané hodnoty, která činí 19 % z této částky. Odměna stanovená zástupci stěžovatele tedy činí v celkové výši 1904 Kč a bude vyplacena do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 25. února 2009

JUDr. Marie Turková
předsedkyně senátu